

Redaktor i Wydawca *A. Zuk-Skarżewski.*
Redaktor działu zadaniowego — *A. Wagner.*

Redakcja i Administracja w Krakowie, Batorego 22.

Prenumerata roczna wynosi:

W Austrii:
koron 5.

W ces. Rosyjskiem:
rubli 2.50.

W Niemczech:
marek 5.

Cena pojedynczego numeru 60 halerzy.

Waryant wrocławski gry hiszpańskiej.

Pod tym tytułem ogłasza »Der Schachwart« bardzo ciekawy artykuł S. Alapina. Podajemy niniejszem obszernie jego streszczenie:

Po sunięciach 1. e2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S b8—c6 3. G f1—b5, a7—a6 4. G b5—a4, S g8—f6 uważanem było 5. o—o za najsilniejsze. I obecnie tak najczęściej bywa grane. Ruch ten jednak nie jest konieczny, a ma tę słabą stronę, że po 5... S f6×e4 staje się możliwym ważny bardzo ruch d7—d5. Zwykle następstwo jest 6. d2—d4, b7—b5. (W waryancie rygskim e5×d4 osiągają również Czarne możliwość d7—d5 nie osłabiając tym sposobem skrzydła damy); 7. G a4—b3, d7—d5 8. d4×e5 (a2—a4 nie spro-

wadza z powodu odpowiedzi S c6×d4! korzyści dla Białych) 8... G c8—e6 9. c2—c3, G f8—e7 10. W f1—e1.

W tem miejscu wprowadził Dr Lasker w praktykę 10... S e4—c5! 11. G b3—c2, G e6—g4. Czarne mogą sobie pozwolić tę stratę tempa (G c8—e6—g4) bo i Białe ich dość natraciły (G f1—b5—a4—b3—c2).

Mogłoby n. p. nastąpić 12. S b1—d2, G g4—h5 i Czarne mogą w miarę potrzeby wzmocnić pozycję ruchem G h5—g6. Zwrot ten po pozycji w diagramie nazywać będziemy wariantem Laskera.

W pozycji tej jednak grzywają często słabiej 10... o—o, poczem polecał Dr Tarrasch 11. S f3—d4 z nast. łapką: jeśli 11... D d8—d7? to S×G z ewent. następstwem W×S! i zyskiem figury. Tymczasem znaleziono niedawno w Wrocławiu, że w tym wypadku okpiły się nie Czarne, jak mniemał Dr Tarrasch, lecz Białe! Nastąpić bowiem może 11... S c6×e5!! 12. f2—f3, G e7—d6! 13. f3×e4, G e6—g4 14. D d1—d2, D d8—h4 (grozi n. p. S e5—c4) 15. g2—g3, D h4—h5 (z groźbą c7—c5, poczem S e5—f3×D) 16. D d2—g5, D h5—h3 17. D g5—h4, D h3×h4 18. g3×h4, c7—c5 i czarne zdobywają przewagę. Ten zwrot stanowi »wariant wrocławski«. Tworzy on odparcie owej Tarraschowskiej łapki. Toteż Dr T. uważa to odkrycie za tak doniosłe, że nazywa je w »Berl. Loc. Anzeig.« z 4. VII. b. r. rozwiązaniem zagadki »gry hiszpańskiej«.

Ałapin mniema, że Dr T. idzie grubo za daleko, bo »rozwiązanie« to odnosi się jedynie do owej tar-raschowskiej łapki, by jednak o niej wogóle była mowa, trzeba, by Czarne uczyniły owo słabe posunięcie 10... o—o. A i w takim razie mogą Białe grać śladem Janowskiego 11. S b1—d2, poczem Czarnym nie lepszego nie pozostaje, jak wrócić do sposobu gry analogicznego z wariantem Laskera 11... S e4—c5 12. G b3—c2, G e6—g4. Białe grają dalej 13. S d2—b3, poczem Czarne są bardzo daleko od rozwią-

zania zagadki »gry hiszpańskiej«. Po S c5—e6 bowiem wymusiłyby Białe ruchem D d1—d3 rozluźnienie g7—g6; zaś po S×S b3 odbiją Białe gońcem, a Czarne są zmuszone do G g4—e6. Powstaje pozycja, różniąca się od owej po 10. ruchu Czarnych jedynie tem, że wymieniono nierozwiniętego skoczka b1 za skoczka e4 — z oczywistą korzyścią Białych.

Wariant wrocławski zatem, powstając jedynie po obustronnie popełnionych błędach (10... o—o? 11. S f3—d4?) jest wprawdzie interesującym, znalezienie go stanowi bezsprzecznie zasługę, tworzy jednak jedynie boczny wariant. Jako wariant główny hiszpańskiej uważa Ałapin wyżej podany Wariant Laskera — i to o tyle, o ile nastąpiło 5. o—o. Twierdzi, że o »rozwiązaniu zagadki hiszpańskiej« mogłaby być dopiero wtedy mowa, jeśliby po 5. D e2 (jego wynalazek) można było drogą wariantów udowodnić, że Czarne zdołają dojść do równowagi. Dodaje, że ponieważ niemoże spostrzedz tej możliwości dla Czarnych, uważa jako jedyne rozwiązanie »zagadki hiszpańskiej«, grę francuską: 1... e7—e6.

147. Gra hiszpańska

grana w Petersburgu.

A. Alechin

O. Duras

1. e2—e4	e7—e5
2. S g1—f3	S b8—c6
3. G f1—b5	a7—a6 ¹⁾
4. G b5—a4	S g8—f6 ²⁾
5. D d1—e2 ³⁾	b7—b5 ⁴⁾
6. G a4—b3	G f8—c5 ⁵⁾
7. a2—a4 ⁶⁾	W a8—b8 ⁷⁾
8. a4×b5	a6×b5 ⁸⁾

9. d2—d3⁹⁾ d7—d6
 10. G c1—e3 G e8—g4
 11. h2—h3¹⁰⁾ G g4—h5¹¹⁾
 12. S b1—d2 o—o
 13. o—o S e6—d4¹²⁾
 14. G e3×d4 G h5×f3¹³⁾
 15. S d2×f3 e5×d4
 16. e4—e5 D d8—e7¹⁴⁾
 17. W f1—e1 W b8—e8
 18. D e2—d2 d6×e5¹⁵⁾
 19. W e1×e5 D e7—d6
 20. D d2—g5 W e8×e5
 21. S f3×e5 D d6—b6¹⁶⁾
 22. g2—g4 G e5—d6
 23. S e5×f7! W f8×f7
 24. D g5—f5¹⁷⁾ g7—g6
 25. D f5—e6 K g8—g7
 26. D e6×f7+ K g7—h6
 27. G b3—e6! poddane. Ginie bowiem jeszcze skoczek f6. N. p. 27... G d6—e5 28. f2—f4.

¹⁾ 3... S g8—f6. 4. D d1—e2 stanowi jedynie przestawienie sunięć n. p. 4... a7—a6 5. G b5—a4!

²⁾ Uchodzi za najlepsze. Prawie wszystkie inne ruchy dopuszczają budowę groźnego białego centrum (c2—c3 i d2—d4).

³⁾ Główny cel polega na przygotowaniu centrum przez c2—c3 i d2—d4, względnie d2—d3—d4.

Sposób ten jest wprawdzie analogiczny z 5. d2—d3 przy pomocy c2—c3, jak już grywali Anderssen i Steinitz. Czarne jednak do d2—d4 mogły w tym razie nie dopuścić 5... b7—b5 6. G a4—b3, G f8—e7 7. c2—c3 (patrz A.) 7... d7—d5 8. e4×d5 (D1—e2, d5—d4) 8... S f6×d5 9. D d1—e2, G e7—f6 10. d3—d4 (po D e2—e4 może nastąpić albo G c8—e6, albo też S d5—e7), 10...

G c8—g4 11. D e2—e4, G g4×f3, i Czarne osiągają po S d5—e7 silną pozycję.

A. 7. G b3—d5, S f6×d5 8. e4×d5, S c6—d4 9. S f3×e5, d7—d6 10. S e5—f3 (jeśli S e5—c6, to wymiana skoczków, poczem G c8—e6, pionek zaś c6 trudny do obrany). 10... G c8—g4 11. S b1—d2, G e7—g5 12. c2—c3, (po h2—h3, albo o—o można także grać G g5×d2) 12... G d5×d2+ 13. G c1×d2, S d4×f3+ i t. d. Białe mimo pionka więcej niemogą liczyć na wygraną wobec różnych gońców i rozbitych pionów.

Zaś po sunięciu w partii można raczej liczyć na skuteczną budowę centrum, ponieważ Czarne trwale do d7—d5 nie dochodzą.

⁴⁾ Po G f8—e7, albo d7—d6 dochodzą Białe odrazu do c2—c3 i d2—d4. Natomiast 5... G f8—c5 kosztowałoby pionka, bo 6. G a4×c6, d7×c6 7. S f3×e5, D d8—d4 8. S e5—d3 G c5—a7 (bić na e4 nie można, z powodu straty figury) 9. S b1—c3, o—o 10. b2—b3, G c8—f5 11. f2—f3 oraz G c1—b2, i Białe zachowują zdobytego pionka przy równym prawie rozwoju gry.

⁵⁾ Po 6... G c8—b7 trzebaby wziąć pod uwagę manewr S b1—d2—f1—g3—f5 (po poprzednim przygotowaniu c2—c3 i d2—d3).

⁶⁾ Ruch, który otwierając linię W a1 jest naturalnie dobrym. Zwracamy jednak uwagę dla następującego, fałtowo zrozumiałego powodu na 7. c2—c3, o—o 8. d2—d3, d7—d5 (bo inaczej G c1—e3 i przygotowanie do d2—d4) 9. e4×d5, S f6×d5 10. D e2—e4 i t. d. Powstaje dla Czarnych pewna trudność bronięcia pionka e5 mimo dokonanej już roszady i możliwości postawienia rychło wieży na linii e. W analogicznym zwrocie podanym pod 3) gdzie ruch D d1—e2 uczynionym został dopiero później w 9 posunięciu stoi pionek e5 zupełnie bezpiecznie. Porównanie to jest niejako wskazówką znaczenia ruchu D d1—e2 już w 5. posunięciu.

⁷⁾ Na 7... b5—b4? nastąpiłoby 8 G b3×f7+, K e8×f7 9. D e2—c4+ i D odbija Giermka.

⁸⁾ To jest widocznie pozycja najlepsza, jaką Czarne mogą w hiszpańskiej osiągnąć po 5. D d1—e2. Białe są na posunięciu, a obustronny rozwój gry równy. Nie widać też powodu, dla czegoby.

się Białe nie mogły dalej prawidłowo rozwijać. Pytanie jednak, czy Czarne posiadają jakąś wartość równoznaczną za wolną linię wieży przeciwnika i za to, że pion b5 jest słabym. Białe nie mają żadnej słabizny, ani jej też wyusić w dalszym ciągu niemożna. Białe więc osiągnęły co najmniej teoretyczną przewagę. Czy ta przewaga jest dostateczną, by praktycznie dawała możność wygranej, to pytanie, na które narazie niema odpowiedzi.

⁹⁾ Wprowadził w praktykę Ałapin w turn. Wileńskim. 9. S b1—c3, o—o! (Tarrasch) 10. d2—d3, (patrz B.) S c6—d4! 11. S f3×d4, e5×d4! I wygrana Białych trudna do wykazania.

Albo też B. 10. S c3×b5? d7—d5! (Ałapin). Dr Tarrasch grał słabiej d7—d6, poczem wystarczy do utrzymania pionka więcej G b3—a4! z następstwem c2—c3 i d2—d3 11. S b5—c3 (najlepiej, bo po e4×d5 nastąpiłoby e5—e4!) 11... G c8—g4 12. G b3×d5, S c6—d4. Czarne mają potężny atak n. p.: 13. D e2—d3, S f6×d5 14. S c3×d3 (S f3×d4, S d5—b4 zaś e4×d5, G g4—f5) 14... G g4×f3 15. g2×f3, c7—c6, oraz ewent. D d8—f6.

¹⁰⁾ Doskonale także 11. c2—c3, poczem S b1—d2 (wzgl. h2—h3) i d3—d4.

¹¹⁾ Białe stoją lepiej i po 11... S c6—d4 12. G e3×d4, G g4×f3 13. D e2×f3, G c5×d4 14. c2—c3, G d4—b6 15. g2—g4 oraz ewent. S b1—d2—f1—g3.

¹²⁾ Bo inaczej c2—c3 i Białe mogą albo przygotować d2—d4 albo też grać T f1—e1 oraz g2—g4 i S d2—f1—g3—f5.

¹³⁾ Albo też 14... G c5×d4 15. g2—g4, G h5—g6 16. S f3×d4, e5×d4 17. f2—f4 i t. d.

¹⁴⁾ W f8—e8, 17. S f3—g5.

¹⁵⁾ Po S f6—d7, nastąpi e5—e6.

¹⁶⁾ Groziło S e5×f7, poczem ewent. W a1—a8+. Oto skutek otwartej linii a, wypływający ze sposobu otwarcia gry.

¹⁷⁾ Niema sposobu odeprzeć podwójnej groźby: g4—g5, albo D f5—e6.

(Ałapin w »Der Schachwart«).

148. Gambit Froma.

grany na turnieju korespondencyjnym pisma »Über Land und Meer«. Objawienia O. Wegemunda z Berlina.

O. Wegemund

E. Herekinans

1. f2—f4	e7—e5
2. f4×e5	d7—d6
3. e5×d6	G f8×d6 ¹⁾
4. S g1—f3 ²⁾	S b8—c6 ³⁾
5. d2—d4 ⁴⁾	S g8—f6 ⁵⁾
6. G c1—g5	h7—h6 ⁶⁾
7. G g5×f6	D d8×f6
8. c2—c3	G e8—g4 ⁷⁾
9. S b1—d2	o—o ⁸⁾
10. e2—e4	W a8—d8! ⁹⁾
11. G f1—e2	W f8—e8! ¹⁰⁾

12. D d1—c2 ¹¹⁾	G g4×f3 ¹²⁾
13. S d2×f3 ¹³⁾	D f6—e6 ¹⁴⁾
14. G e2—d3	S c6—e7 ¹⁵⁾
15. o—o	c7—c6 ¹⁶⁾
16. a2—a4 ¹⁷⁾	g7—g5
17. W a1—e1	G d6—f4 ¹⁸⁾
18. b2—b3	g5—g4
19. S f3—h4	G f4—g5 ¹⁹⁾
20. G d3—c4	S e7—d5 ²⁰⁾
21. S h4—f5 ²¹⁾	Czarne się podd.

¹⁾ Gambit Froma, który powstał po powyższych posunięciach ma między wybitnymi mistrzami opinię jednego z najsłabszych. Czarne osiągają wprawdzie wskutek zaofiarowania gambitowego grożący niebezpieczeństwem atak na przeciag 10 do 15 sunięć, Białe jednak mają dość środków obrony, a przytem mają możność zdobytego pionka utrzymać. Gdy Białe dojdą do dostatecznego rozwoju, czemu Czarne przeszkodzić nie są wstanie, powstaje silny nacisk białych pionków środkowych, które niejednokrotnie mają sposobność wypierać figury czarne, przez co Czarne tracą niejedno tempo. Korzyść Czarnych polega na nader szybkim ataku, wymagającym ogromnej ostrożności przeciwnika,

słabą zaś stronę ich gry stanowi ta okoliczność, że oddały oba środkowe piony w zamian za jednego bocznego białego — zatem mniej ważnego: centrum należy do Białych. Grający Białemi wygrał już wiele takich partii przeciw silnym przeciwnikom, a w głębokiem przekonaniu o niepoprawności tego gambitu chętnie grę tę przyjmuje.

2) W ten sposób bronią się Białe przed grożącym (D h4) matem, a Czarne mają nast. cztery sposoby gry do rozporządzenia: g5, S f6, S h6, S c6. W tym samym turnieju zastosowano przeciw temu samemu graczowi wszystkie te cztery posunięcia, jednak wszystkie z ujemnym skutkiem.

3) Ruch ten ma tę zaletę, że nie zdradza w jaki sposób atak ma być dalej prowadzony.

4) Białe obsadzają centrum i grożą po e4, G d3 i o—o dojściem do ataku.

5) Zapobiega wprowadzie e4, ale daje sposobność do G g5. Czarne muszą się starać przeszkodzić rozwinięciu figur przeciwnika — a przede wszystkim ruchowi e4. Cel ten osiągnąć najłatwiej można ruchami G g4 oraz f5, gdyż Białe musiałyby przedewszystkiem bronić pionka d, który zginąłby po 6... G g4×f3 7. e2×f3, S c6×d4 z groźbą 8... G d6—g3+.

6) Czarne chcą się od krępującego ich giermka oswobodzić. Białe muszą bić skoczka, gdyż po 7. G g5—h4, g7—g5 8. G h4—f2, S f6—e4— a dalej g5—g4 dochodzą Czarne do szybko roztrzygającego ataku.

7) Białe planują 9. S b1—d2 oraz 10. e2—e4.

8) Gdyby Czarne zamiast tego wymieniły na f3, odbiłby skoczek. Gdyby dalej 10... D f6—g6, by przeszkodzić e2—e4, to miałyby Białe po 11. D d1—d3 i wymianie dam, wiele szans wygranej swymi dwoma pionkami na skrzydle damy. Gdyby zaś Czarne przed wymianą się usunęły, musiałyby przeciw dopuścić do e4.

9) Nareszcie zdołały białe wysunąć tego ważnego piona. A choć go trzeba bronić, to jednak zajął ważne zaczepne stanowisko, grożąc wyprzeć dwie atakujące figury przeciwnika, z zyskiem dwóch temp. Czarne zapobiegają jednak dalszemu postępowi piona doskonałym

ruchem zaczepnym, który stanowi podstępna łapkę, gdyż zaofiarowania Białym wobec niepewnego położenia króla przyjąć nie wolno. N. p. 11. e4—e5, G d6×e5 12. d1×e5, S c6×e5 13. G f1—e2, G g4×f3 14. g2×f3, D f6—h4+ 15. K e1—f1, D h4—f4 16. K f1—e1, W f8—e8 i Białe przegrać muszą, bo grozi S×f3+ albo też S d3+, gdyż ruch W h1—f1 nie dopuszczalny. Albo 13. K e1—f2 G×f3 14. gf, D h4+ 15. K g1, D g5+ 16. G g2, W×d2.

10) Czarne rozwinęły się już zupełnie. Każdym ruchem wysuwały swe figury do ataku, a króla w bezpieczne miejsce zaprowadziły, nieporuszywszy żadnej figury dwa razy. Posunięcia proste, ale silne zmuszały Białe do zachowania się jedynie obronnie. Czarne rozwinęły o trzy figury więcej niż Białe, oraz zaroszczały. Wyprzedziły więc przeciwnika o cztery ruchy. Toteż Czarne mają znacznie przeważające ustawienie figur, co pozornie robi wrażenie, jakby biała gra w niewielu ruchach musiała być rozbita.

11) Białe bronią swej zdobyczy wszystkimi rozporządzalnymi środkami. Ostatnim ruchem bronią zaczepionego pionka e4 jeszcze raz, by po 12... G g4×f3 mógł odbić skoczkiem, a po 13... D f6—g6 mógł odpowiedzieć 14. G e2—d3.

Błędnie by było grać na zdobycie figury n. p. 12. e5, G×e5 13. de, S×e5 14. o—o, G×f3 15. G×f3, D g5 16. W f2, S×f3 17. W×f3, W×d2, gdyż Czarne odzyskują figurę a nadto i piona.

Po sunięciu Białych uczynionem w partii doszło do pozycji przełomowej. Czarne nie mogą już ustawienia swych figur poprawić i zmuszone są do rozpoczęcia likwidacji. Białe grożą, że w następnym ruchu zaroszczą i potem marszem naprzd pionków środkowych dojdą do roztrzygającego ataku.

Jeśli więc Czarne nie zdołają obecnie, swą znaczną przewagą w ustawieniu figur wymusić wygranej, lub conajmniej nierozegranej, to byłoby to dowodem, że ten sposób rozpoczęcia gry nie może być dla Czarnych korzystnym.

12) Słabą stroną Czarnych jest ta okoliczność, że ataku nie mogą wzmacniać ruchami pionów, gdyż piony boczne nie zdążyłyby na czas. Muszą więc operować figurami. Wymieniają zatem je-

dną figurę na f3. by zyskać tempo dla giermka d6, a także, by znaleźć w pionku e cel ataku.

¹³⁾ Gorzejby było 13. $G \times f3$. bo Czarne mogłyby dalej grać $G f4$, $S a5$ i c5. Goniec stałby na f3 jedynie jako figura obronna, miejsce więc jego jest na d3, gdzie ma i zaczepną rolę.

¹⁴⁾ Napada jeszcze raz pionka e. Gdyby ruszył naprzód, nastąpiłoby $G f8$ oraz f6, a Białe jeszczeby nie mogły rozszować z powodu grożącej straty pionka e5.

Próba zdobycia figury 14. d5, spowodowałaby 14... $D \times e4$ 15. $D \times D$. $W \times D$ 16. $d \times c6$. $W e8$ 17. $S d4$, $b \times c6$ 18. b4, $G e5$ lub podobnie. Białe zamiast tego bronią w najbliższym ruchu raz jeszcze napadniętego pionka.

¹⁵⁾ Teraz mogłyby Czarne jeszcze raz napasać pionka ruchem f7—f5, ale po 15. $S d2$ z groźbą $G c4$ wystawioneby były na niebezpieczny atak. Niemogą też żadnego białego punktu skutecznie zaatakować, ani też przeszkodzić jeszcze rozsadzie. Wobec tego prowadzą skoczka na stronę królewską, usuwając się temsamem od groźby straty figury przez d5. Przyznają tem jednak, że ich atak odparty.

¹⁶⁾ Teraz i Białe rozwinęły się zupełnie a wobec ataku w centrum i wolnej linii f zdobyły przewagę. Czarne muszą teraz zrobić miejsce ucieczki dla Giermka, gdyż postęp pionka e stał się możliwym.

¹⁷⁾ Białe usunęły pionka a z pod ataku Damy, by móc użyć wieżę do wzmocnienia swego ataku na linii e. Nie dopuszczają też do wysunięcia pionka b, przez co zachowują wolność giermkowi, zajęcia pola c4.

¹⁸⁾ Czarne boją się — że po e5 ich goniec znalazłby się poza grą, g5—g4 byłoby gorzej, bo po $S h4$ atak czarny byłby zupełnie wyczerpany.

¹⁹⁾ Ostatni ruch zaczepny Czarnych.

²⁰⁾ Po ostatnim ruchu Białych rozpada się szybko gra Czarnych. Dać królowę mogą za tylko dwie lekkie figury. Usunie się dama, to wpadają Białe wieżę lub giermkem na f7. Ruch więc uczyniony jest jeszcze najlepszym — stanowi on prócz tego ostatnią zasadzką. Chciać dać damę za dwie wieże, ale straciłyby w takim razie i gońca n. p. 21. ed.

$D \times e1$ 22. $W \times D$, $W \times W+$ 23. $K f2$, $G \times h4+$ 24. g3, $W h1$, 25. $K g2$ i t. d.

²¹⁾ Partya ta stanowi pouczający przykład znaczenia pionów środkowych. Inne znane gry gambitowe mają tę nad Fromem wyższość, że atakujący zachowuje conajmniej jednego środkowego piona. W gambicie Froma, gdzie Czarne oddają oba środkowe piony za jednego bocznego, spotykają się czarne atakujące figury z mniej wartościowymi białymi pionami, co stanowi dla Białych bezwzględnie wyższość.

(Deutsche Schachblätter).

149. Włoska.

grana korespondencyjnie.

H. Duhm Th. Wankin

1. $e2—e4$	$e7—e5$
2. $S g1—f3$	$S b8—c6$
3. $G f1—c4$	$G f8—c5$
4. $c2—c3$	$S g8—f6$
5. $d2—d4$	$e5 \times d4$
6. $c3 \times d4$	$G c5—b4+$
7. $S b1—c3$	$S f6 \times e4$
8. $o—o$	$G b4 \times c3$
9. $d4—d5$	$S c6—e5?$

Niekorzystnie. Patrz partję 57. należało grać 9... $G f6$ 10. $W e1$, $S e7$ 11. $W \times e4$, d6 12. $G g5$, $o—o$!

10. $D d1—e2!$	$o—o$
11. $b2 \times c3$	$S c5 \times e4$
12. $D e2 \times e4$	$S c4—d6$
13. $D e4—d3$	$b7—h6$

Czarne zdołały pionka zdobytego utrzymać, ale pozycja białych jest lepszą.

Czarne muszą coś uczynić przeciw groźbie $S g5$, lepiej jednak zamiast h6 było grać f7—f5.

14. $G e1—a3$	$D d8—f6$
15. $W f1—e1$	

To już początek końca. Czarne niemają sposobu przeszkodzić obsadzenia jedynej wolnej linii e obiema białymi wieżami. Okoliczność ta daje

Białym taką przewagą pozycyi, że pionek więcej u Czarnych nie stanowi zupełnie przeciwwagi.

	b7—b6
16. W e1—c5	a7—a5
17. W a1—e1	G e8—a6
18. D d3—b1	W f8—b8

Czarne niemają nic lepszego, jak postawić wieżę na linii — którą może się da otworzyć. Czynią to wieżą f, by skoczek d6 uwolnić z uwięzi. W e1 było złem z powodu $G \times d6$. S c4 także do niczego, bo G e7.

19. G a3 $\times$ d6	D f6 $\times$ d6
20. S f3—h4	D d6—f6
21. S h4—f5	K g8—h7 ?

Ten ruch królem ma na celu bronić słabe piony. Groziło n. p. S e7+ i W f5 zdobyciem piona f. Szach przez usunięcie konia nie wydaje się straszny, gdyż g7—g6 możliwe. Ruch ten jednak dał białym sposobność wspaniałej kombinacyi. Zaoferowują skoczka.

22. S f5 $\times$ h6 +!! K h7 $\times$ h6

i wieżę!

23. W e5—h5 +!! K h6—h5
24. D f1—h7+ D f6—h6

oczywistem jest, że i inne sunięci, nie ratują.

25. W e1—e5+ g7—g5

groził mat w 2 ruchach.

26. g2—g4+	K h5 $\times$ g4
27. D h7 $\times$ h6	f7—f5
28. f2—f3+	K g4—f4
29. D h6—f6	G a6—d3
30. K g1—f2	

grozi ofiara wieży na f5 i D d4+

g5—g4

31. W e5—e3 i wygrywa.

(Schweizerische Schachzeitung).

150. Gra dwóch skoczków w obronie

grana w Wiedniu.

1. Kotrč Weigl

1. e2—e4	e7—e5
2. S g1—f3	S b8—c6
3. G f1—c4	S g8—f6
4. d2—d4	e5 $\times$ d4
5. o—o	G f8—c5
6. e4—e5	d7—d5
7. e5 $\times$ f6	d5 $\times$ c4
8. W f1—e1+	K e8—f8 ¹⁾
9. G c1—g5 ²⁾	g7 $\times$ f6
10. G g5—h6+	K f8—g8
11. S b1—c3 ³⁾	G c8—g4 ⁴⁾
12. h2—h3	G g4—h5
13. S c3—e4	G c5—b6 ⁵⁾

14. S f3 $\times$ d4!!	G h5 $\times$ d1
15. S d4 $\times$ c6	b7 $\times$ c6
16. W a1 $\times$ d1	D d8—e7
17. S e4—g3	D e7—c5 ⁶⁾
18. W e1—e3	f6—f5 ⁷⁾
19. S c3—e4	Czarne się poddały.

¹⁾ Tak grał Wolf w Monte Carlo 1912. przeciw Mortimerowi i Czigorinowi.

²⁾ Człg rin biał f6×g7 poczem wkrótce stracił atak.

³⁾ Mortimer grał 11. S×d4, G×d4 12. c3, G e6 13. cd, D×d4 14. D f3 i t. d. Czarne partyę wygrały.

⁴⁾ Lepiej było G c5—f8. Białe jednak dochodzą także do lepszej gry: 12. S f3×d4, G f8×h6 (D×d4 13. W e8, D d6 14. S d5!) 13. S×c6, D×D 14. S e7+.

⁵⁾ Dłużej mogły się Czarne bronić, grając G f8. Teraz wygrywają Białe w sposób wspaniały.

⁶⁾ Jeśli 17... D b4, to 18. S f5, G c5 19. c3 poczem 20. W c3, albo też 17... W d8 18. W×e7, W×d1+ 19. K h2, W d8 20. S h5, G d4 21. c3 i w 2 sunięciach mat.

⁷⁾ Po... D×e3 19. fe, nie mają Czarne obrony przed groźbą S h5.

(«Narodni listy» w Pradze).

151. Nieregularna

granana VII. turnieju korespondencyjnym szwajcarskim.

Costin	Żuk Skarszewski
1. f2—f4	d7—d5
2. S g1—f3	c7—c5
3. e2—c3	S b8—c6
4. G f1—b5	e7—c6
5. o—o	S g8—f6 ¹⁾
6. S b1—c3	G f8—d6
7. G b5×c6	b7×c6
8. d2—d3	D d8—c7
9. S c3—c2	o—o
10. S e2—g3	S f6—g4 ²⁾
11. h2—h3 ³⁾	S g4—h6
12. S g3—c2	f7—f5
13. c2—c4 ⁴⁾	S h6—f7
14. D d1—c2	G c8—b7 ⁵⁾
15. b2—b3 ⁶⁾	W a8—e8
16. c3—c4 ⁷⁾	e6—e5 ⁸⁾

17. e4×f5	e5×f4
18. S f3—h2	D c7—e7! ⁹⁾
19. S e2×f4	G b7—c8
20. S f4—h5 ? ¹⁰⁾	D e7—h4 ¹¹⁾
21. S h5—f4	S f7—g5
22. S h2—f3	S g5×f3
23. W f1×f3	W e8—e1+
24. K g1—h2	G c8×f5
25. c4×d5	G f5×h3! ¹²⁾

Białe się poddały.

¹⁾ Wobec tak gruntownie zastawionej skośnej c1—h6 pytanie, czy nie było korzystniej wyprowadzić tego skoczka przez pole h6.

²⁾ W celu wywołania następnego, osłabiającego ruchu białych, oraz umożliwienia f7—f5.

³⁾ Konieczne, groziło bowiem bardzo niemiło e6—e5. Z tego widać, że skoczek stoi w tym wypadku źle na g3, że więc manewr S c3—e2—g3 nie był korzystnym i znacznie lepiej mogły białe grać zamiast ruchu b2—b3 i G c1—b2, jak grał Dr Tartakower w 2 grach z poprzedn. zeszytu (Nr. 134 i 135).

⁴⁾ Zamiast tego trzeba było grać b2—b3 i G c1—b2, by jak najrychlej wprowadzić gońca na wolną skośną b2—g7. Uwaga ta odnosi się i do następnego posunięcia białych.

⁵⁾ By przepuścić wieżę a8 do ataku w centrum.

⁶⁾ Nareszcie — ale zapóźno.

⁷⁾ Po G b2 nastąpiłoby również e6—e5 z bardzo silnym atakiem Czarnych.

⁸⁾ Decydująca ofiara pionka.

⁹⁾ By zmusić białe do bicia pionka skoczkiem, a nie gońcem.

¹⁰⁾ Błąd, z powodu następnego ruchu czarnych, pó którym konik musi na f4 powrócić. Najlepiej było S f3 poczem białe dłużej bronić się mogły. Ruchem S h5 chciały białe bronić pionka f5. Bronić go sunięciem g2—g4 nie można było — bo to pozycję króla jeszcze bardziej osłabia, n. p. 20. g4, S g5 21. K g2! (G d2?, G×f4 22. G×f4, S×h3+), D f6 22. G d2, S×h3 23. K×h3 (S×h3, W e2+), G×S 24. G×G, h5 25. D g2 (g5, D×f5+ 26. K suwa, D h3+ i t. d.) hg 26. S×g4 (K g3, D×f5 27. Wa d1,

g5 i t. d.) D×f5 27. Wa d1 (D f3. g5). D h5+ 28. K g3, D×g4+ i wygrywa.

¹¹⁾ Zagroza Skoczowi h5 i równocześnie szachem na d4 z zyskiem wieży.

¹²⁾ Białe mają dwie możliwości:

a) 26. W×h3, G×f4+ 27. G×f4 (g3, G×g3+ 28. K g4. W f2+ 29. D×f2, G×f2 30. W×D. G×W i t. d.), D×f4+ 28. W g3. W×a1 i wygrywa.

b) 26. g×h3, W×f4 27. W×f4, G×f4+ 28. G×f4, D×f4+ 29. K g2. D f1+ 30. K g3, W e3+ i w niewielu posunięciach mat.

152. Hiszpańska

grana na turnieju w Czechach.

Cěrmak

Mitovský

1. e2—e4	e7—e5
2. S g1—f3	S b8—c6
3. G f1—b5	a7—a6
4. G b5—a4	S g8—f6
5. o—o	S f6×e4
6. d2—d4	b7—b5
7. G a4—b3	d7—d5
8. d4×e5	G c8—e6
9. c2—c3	G f8—c5
10. S b1—d2	o—o
11. G b3—c2	f7—f5
12. S d2—b3	G c5—b6
13. S b3—d4	S c6×d4
14. S f3×d4	G b6×d4
15. c3×d4	f5—f4
16. f2—f3	

16. S e4—g3	
17. h2×g3 ¹⁾	f4×g3
18. W f1—e1	D d8—h4
19. K g1—f1 ²⁾	D h4—h1+
20. K f1—e2	D h1×g2+
21. K e2—d3	W f8×f3+

22. G c1—e3 ³⁾ D g2—f2! ⁴⁾

23. D d1—c1 G e6—f5+

24. K d3—c3 G f5×e2

25. K c3—b4 D f2—g2

Białe się poddały.

¹⁾ Lepiej było ruszyć wieżą na e1. Tem biciem wystawiają się czarne na silny atak.

²⁾ Nieco lepiej było 19. G e3, lecz i tak czarne mają silny atak n. p. 19... D h2+ 20. K f1, G h3 21. K e2!, G×g2 22. K d3, W×f3 23. G b3, c6 i t. d. Zleby było 21. D e2, bo D h1+ 22. G g1, G×g2+ 23. D×g2, W×f3 i t. d.

³⁾ Po 22. W e3, nastąpiłoby W f2! 23. K c3! (23. G b3?, b4! 24. W e2, G f5+ 25. K d2, G g4 i t. d.), a5 24. G d3, b4+ 25. K b3, W×b2+! 26. G×b2, a4+ 27. K×b4 D×b2+ i t. d.

⁴⁾ Grozi W×e3+ i dalej G f5+; poczem Białe niemają wystarczającej obrony. N. p. 23. D e2, W×e3+! 24. D×e3, G f5+ 25. K c3, D×c2+ i ± w 2 ruchach, albo 23. D d2, G f5+ 24. K c3, W×e3+ 25. W×e3, b4+ ze stratą damy.

(Narodni listy, Praga).

Zaledwie się skończył w Budapeszcie turniej mistrzów Austro-węgierskich, o którym pisaliśmy w poprzednim zeszycie, rozpoczęły się zaraz w Debreczynie turnieje związku szachowego węgierskiego. Na turnieju mistrzów rezultat był następujący:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Wy- nik
1. Asztalos	—	$\frac{1}{2}$	0 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	11	7
2. Barász	10	—	0 $\frac{1}{2}$	0 $\frac{1}{2}$	10	11	4
3. Breyer	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	0 $\frac{1}{2}$	10	01	5 $\frac{1}{2}$
4. Réti	10	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	10	$\frac{1}{2}$	6
5. Sterk	0 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	01	01	—	11	6
6. Székely	00	01	10	$\frac{1}{2}$	00	—	1 $\frac{1}{2}$

Zas na turnieju o osiągnięcie tytułu mistrza, w którym brało udział 25 graczy, podzielonych w trzy grupy podzielili pierwszą i drugą nagrodę Dr Lévay i Simon, 3-cim był Ha-

vasi, 4-tą i 5-tą nagrodę zdobyli do połowy Opočensky i Nagy.

Dzięki uprzejmości p. Chalupetzkyego, redaktora pisma »Magyar Sak-kujzag« podajemy poniżej kilka par-tyi z tych turniejów:

153. Pionkiem Damy.

Dr K. Lévay	Z. Vecsey
1. d2—d4	d7—d5
2. S g1—f3	e7—e6
3. c2—c4	e7—c6 ¹⁾
4. e2—e3	S g8—f6
5. S b1—c3	G f8—d6
6. G f1—d3	S b8—d7
7. o—o	e6—e5 ²⁾
8. e3—e4 ³⁾	d5×e4
9. S c3×e4	S f6×e4
10. G d3×e4	e5×d4
11. D d1×d4	D d8—f6
12. G c1—e3	S d7—e5 ⁴⁾
13. W a1—d1! ⁵⁾	S e5×f3+
14. G e4×f3	G d6—e5
15. D d4—c5!	G c8—d7
16. W d1—d2 ⁶⁾	D f6—e7
17. D c5×e7+	K e8×e7
18. G e3—c5+	K c7—e8
19. W f1—e1	f7—f6
20. G f3—h5+!	g7—g6
21. f2—f4	g6×h5
22. f4×e5	G d7—e6
23. e5×f6	K e8—f7
24. b2—b3	b7—b6 ⁷⁾
25. G c5—e7	W h8—g8
26. K g1—f1	h5—h4
27. W d2—d6	G e6—f5
28. W d6×c6	G f5—d3+
29. K f1—f2	W g8—g5
30. W c6—c7	W a8—g8
31. G e7—d8+	K f7—g6 ⁸⁾
32. W c7—d7!	G d3—f5
33. W d7—g7+	W g8×g7 ⁹⁾
34. f6×g7	Czarne się poddały.

UWAGI DR K. LÉVAYA.

¹⁾ Niekorzystny sposób gry. Białe dochodzą potem ruchem e4 do przewagi.

²⁾ Lepiej było o—o, a po 8. e4, 8... d×c4 9. G×c4, e6—e5.

³⁾ Równie dobrze można było grać: 8. c4×d5, c6×d5 9. de, S×e5 10. S×S, G×S 11. D a4+, G d7 12. G b5.

⁴⁾ Lepiej było mieniać królowę.

⁵⁾ Tasama pozycja powstała w par-tyi Rubinsteina z Lewickim we Wrocła-wiu 1912.

⁶⁾ Można było grać silniej: 16. W f1—e1, n. p. 16... b6 17. D a3, a po 17... D e7 18. D×e7, K×e7 19. G f4, albo G g5+.

⁷⁾ W h8—d8 także nie było lepsze, z powodu 25. W d2—e2.

⁸⁾ Po 31... K f8 nastąpiłoby 32. G e7+, K f7 33. G a3+, K g6 34. f6—f7.

⁹⁾ Gdyby 33... K h6, to 34. W×g5, K×g5 35. f7+, W×d8 36. W e8.

154. Pionkiem Damy.

Dr L. Asztalos	I. Breyer
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. e2—e3	S g8—f6
4. S g1—f3	e7—e6
5. S b1—c3	S f6—e4
6. S c3×e4	d5×e4
7. S f3—d2	f7—f5
8. f2—f3?	G f8—d6
9. f3—f4	

Gdyby 9. f3×e4, f5×e4 10. S×e4, D h4+, to białe tracą skoczka (11. S g3, G×S).

9.	e6—c5
10. S d2—b3	S b8—d7
11. G f1—e2	D d8—h4+!
12. g2—g3	D h4—e7
13. o—o	g7—g5!
14. G c2—h5+	K e8—f8
15. f4×g5	D e7×g5
16. W f1—f2	W h8—g8
17. W f2—g2	K f8—e7
18. G h5—e2	b7—b6
19. a2—a4	a7—a5
20. d4×c5	b6×c5
21. D d1—e1	S d7—e5!!
22. S b3×a5	W a8×a5

23. D e1×a5 S e5—f3+
 24. K g1—h1 D g5—h5
 25. D a5—e1 G d6×g3!
 26. G e2×f3 e4×f3
 27. W g2×g3 f3—f2!

Białe się poddały.

155. Hiszpańska, Mendelssohn-Naggy. 1. e2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S b8—c6 3. G f1—b5, a7—a6 4. G b5—a4, S g8—f6 5. o—o, S f6×e4 6. d2—d4, b7—b5 7. G a4—b3, d7—d5 8. d4×e5, G c8—e6 9. c2—c3, G f8—c5 10. S b1—d2, o—o 11. G b3—c2, f7—f5 12. e5×f6, S c4×f6 13. S f3—g5, G e6—g4 14. G c2×h7+, S f6×h7 15. D d1×g4, S h7×g5 16. S d2—b3, W f8×f2! 17. S b3×c5, W f2×f1+ 18. K g1×f1 D d8—f8+ 19. G c1—f4, D f8×c5 20. D g4×g5, W a8—f8 21. g2—g3, D c5—c4+ 22. K f1—g2, D c4—e4+ 23. K g2—g1, W f8—f5 24. D g5—g6, d5—d4 25. D g6—g4, S c6—e5 26. D g4—d1, S e5—f3+ 27. K g1—g2, S f3—h4++ 28. K g2—h3, g7—g5 29. G f4×e7, W f5—f2 30. D d1—h1, S h4—g2 31. g3—g4, D e4—f3+ 32. G c7—g3, S g2—f4+.

156. Hiszpańska, Havasi-Opočensky. 1. e2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S b8—c6 3. G f1—b5, a7—a6 4. G b5—a4, S g8—f6 5. o—o, S f6×e4 6. d2—d4, b7—b5 7. G a4—b3, d7—d5 8. d4×e5, G c8—e6 9. c2—c3, G f8—c5 10. D d1—d3, o—o 11. S b1—d2, f7—f5 12. e5×f6, S e4×f6 13. S f3—g5, S c6—e5 14. D d3—g3, D d8—d6 15. G b3—c2, G e6—d7 16. S d2—b3, S e5—f7 17. G c1—f4 D d6—c6 18. S b3—a5, S f6—h5 19. G c2×h7+, K g8—h8

20. D g3—h4, S f7×g5 21. G f4×g5 podd.

157. Wiedeńska, Dalmy - Mendelssohn. 1. e2—e4, e7—e5 2. S b1—c3, S g8—f6 3. f2—f4, d7—d5 4. f4×e5, S f6×e4 5. S g1—f3, G c8—g4 6. d2—d3, S e4×c3 7. b2×c3, S b8—d7 8. G c1—f4, G f8—e7 9. G f1—c2, o—o 10. W a1—b1, b7—b6 11. o—o, f7—f6 12. d3—d4, c7—c5 13. D d1—e1, f6×e5 14. G f4×e5, S d7×e5 15. S f3×e5, W f8×f1+ 16. D e1×f1, G g4×c2 17. D f1×e2, G e7—d6 18. D e2—f3, G d6×e5 19. d4×e5, D d8—d7 20. c3—c4, W a8—d8 21. W b1—d1, d5—d4 22. D f3—e4, D d7—a4 23. e5—e6, D a4×c4 24. e6—e7, W d8—e8 25. W d1—f1, h7—h6 26. D e4—f5, D c4—b5 27. D f5—e6+, K g8—h7 28. D e6—e4+, K h7—g8 29. W f1—f8+, W e8×f8 30. D e4—e6+, W f8—f7 31. e7—e8 D+, D b5×e8 32. D e6×e8+, W f7—f8 33. D e8—e6+, W f8—f7 34. a2—a4, K g8—f8 35. a4—a5 podd.

158. Hiszpańska, Havasi - Juszt. 1. e2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S b8—c6 3. G f1—b5, a7—a6 4. G b5—a4, S g8—f6 5. o—o, G f8—e7 6. W f1—e1, d7—d6 7. c2—c3, o—o 8. d2—d3, G c8—d7 9. S b1—d2, W f8—e8 10. S d2—f1, G e7—f8 11. G c1—g5, g7—g6? 12. D d1—d2, G f8—g7 13. G a4—c2, D d8—c8 14. h2—h3, S f6—h5 15. g2—g4!! S h5—f6 16. S f1—g3, S c6—d8 17. K g1—h2, S d8—e6 18. G g5—e3, K g8—h8 19. W e1—g1, S f6—g8, 20. W g1—g2, S g8—e7 21. W a1—g1, W e8—g8 22. d3—d4, e5×d4 23. c3×d4, d6—d5 24.

S g3—f5! D c8—e8 25. e4—e5, S e7—c8 26. b2—b3, S c8—b6 27. S f5×g7, S e6×g7 28. G e3—g5, G d7—c6 29. G g5—f6, S b6—d7 30. D d2—h6, b7—b5 31. S f3—g5, S d7—f8 32. W g1—e1, G c6—d7 33. G e2—f5! G d7—c6 34. G f5×e6, f7×e6 35. W e1—c1, W a8—c8 36. W c1—c6, D e8—d7 37. W g2—g1, W c8—a8 38. W g1—c1, W a8—a7 39. h3—h4! a6—a5 40. h4—h5, g6×h5 41. D h6×h5 podd.

159. Hiszpańska, Breyer - Sterk. 1. c2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S b8—c6 3. G f1—b5, S g8—f6 4. o—o, d7—d6 5. d2—d4, G c8—d7 6. S b1—c3, G f8—e7 7. G b5×c6, G d7×c6 8. D d1—e2, e5×d4 9. S f3×d4, G c6—d7 10. f2—f4, o—o 11. f4—f5, S f6—e8 12. K g1—h1, c7—c5 13. S d4—f3, S e8—c7 14. G c1—f4, b7—b5 15. f5—f6, g7×f6 16. S f3—h4, K g8—h8 17. D e2—h5, W f8—g8 18. S h4—f5, G d7×f5 19. e4×f5, b5—b4 20. W f1—f3! W g8—g7 21. G f4—h6, b4×c3 22. G h6×g7+, Kh8×g7 23. W f3—g3+, K g7—h8 24. b2×c3, D d8—f8 25. W a1—f1, W a8—b8 26. K h1—g1, d6—d5 27. W g3—h3, D f8—g8 28. W h3—g3, D g8—f8 29. W g3—h3, D f8—g8 30. W h3—g3, D g8—f8 31. W g3—h3, h7—h6 32. D h5—h4, K h8—h7 33. W f1—e1, W b8—c8 34. c3—c4, d5×c4 34. D h4×c4, G e7—d6 36. W e1×c8, D f8×e8 37. K g1—f2, D e8—f8 38. W h3—d3, S c7—e8 39. c2—c3, D f8—e7 40. W d3—b3, S e8—g7 41. D c4—d5, G d6—e5 42. D d5—d2, h6—b5 43. g2—g4 D e7—b7 44. D d2—c2, D b7—d5 45. g4×h5,

D d5—c4 46. h5—h6, S d7—e8 47. D c2—e2, D c4—f4+ 48. D e2—f3, D f4—d2+ 49. D f3—e2, D d2—c1 50. W h3—d3, D c1—f4+ 51. K f2—g1, S e8—d6 52. D e2—g2, S d6×f5 53. W d3—d7, D f4—c1+ 54. K g1—f2, G e5—g3+ 55. K f2—e2, (h7×g6, D e3+ 56. K f1, S×g3) D c1—e3+ 56. K e2—d1, D e3—e1+ Białe się poddały.

160. Pionkiem damy, Brayer - Barasz. 1. d2—d4, d7—d5 2. c2—c4 e7—e6 3. S b1—c3, S g8—f6 4. G c1—g5, G f8—e7 5. c2—e3, o—o 6. S g1—f3, S b8—d7 7. W a1—c1, c7—c6 8. c4—c5, e6—e5 9. G g5×f6, G e7×f6 10. b2—b4, W f8—e8 11. G f1—e2, D d8—c7 12. o—o, S d7—f8 13. D d1—a4, G c8—d7 14. d4×e5, G f6×e5 15. W f1—d1, G e5×c3 16. W c1×c3, S f8—g6 17. b4—b5, S g6—e5 18. S f3—d4, W e8—c8 19. h2—h3, D c7—d8 20. e3—e4, D d8—f6 21. b5×c6, G d7×c6 22. S d4×c6, S e5×c6 23. W c3—f3, D f6—b2 24. e4×d5, D b2×e2 25. d5×c6, W c8×c6 26. W d1—d7, D e2—e1+ 27. K g1—h2, D e1—e5+ 28. g2—g3, W c6—f6 29. D a4×a7, W a8—f8 30. D a7×b7, W f6×f3 31. D b7×f3, D e5×c5 32. a2—a4, h7—h6 33. K h2—g2, D c5—a5 34. D f3—b3, g7—g6 35. W d7—d6, K g8—g7 36. D b3—b2+, K g7—g8 37. D b2—b5, D a5—a8+ 38. D b5—d5, D a8×a4 39. W d6×g6, K g8—h7 40. W g6—f6, K h7—g7 41. D d5—e5, D a4—a8+ 42. K g2—h2, D a8—b8 43. D c5—d4, K g7—h7 44. D d4—h4 podd.

161. Hiszpańska, Sterk - Réti. 1. e2—e4, e7—e5 2. S g1—f3, S

b8—c6 3. G f1—b5, S g8—e7?
 4. S b1—c3, g7—g6 5. d2—d4,
 e5×d4 6. S c3—d5, G f8—g7 7.
 G c1—g5, h7—h6 8. G g5—f6,
 K e8—f8 9. G f6×g7, K f8×g7
 10. o—o, d7—d6 11. S d5×e7,
 D d8×e7 12. G b5×c6, b7×c6
 13. D d1×d4+, f7—f6 14. W
 f1—e1, G c8—e6 15. W e1—c3,
 W h8—b8 16. S f3—h4, W b8—b5
 17. W a1—c1, W b5—c5 18.
 b2—b3, G e6—f7 19. c2—c4, W
 c5—e5 20. f2—f4, W e5—e6 21.
 S h4—f3, D e7—d8 22. D d4—c3,
 c6—c5 23. h2—h4, D d8—d7 24.
 h4—h5, g6—g5 25. f4×g5, h6×g5
 26. S f3×g5, W c6—c5 27.
 h5—h6+, K g7—g6 28. S g5×f7.
 D d7×f7 29. W e3—g3+, K g6×h6
 30. K g1—f2, W e5—g5 31. W
 e1—h1+, K h6—g6 32. D c3—f3,
 D f7—g8 33. D f3—f5+, K g6—g7
 34. W g3×g5+, f6×g5 35. D
 f5×g5+, K g7—f7 36. D g5—f5+,
 K f7—g7 37. W h1—h3! D g8—f8
 38. W h3—h7+, K g7—g8 39.
 W h7×e7, a7—a5 40. g2—g4,
 a5—a4 41. K f2—g3, D f8×f5
 42. e4×f5, podd.

W partyi granej w krakowskim Klubie Szachistów w z. r. przez pp. I. Króla (białemi) i K. Irzykowskiego, powstała po 16. sunięciu Czarnych nast. pozycja.

Białym grozi mat w 2 posunięciach. Czarne jednak mają całe skrzydło króla nierozwinięte. Okoliczność tę wyzyskał p. Król w nast. sposób.

17. D e6—a8+	K f8—e7
18. S c3—d5+	K e7—d7
19. W f1—c1	S g8—e7
20. S d5×b6+	a7×b6
21. W e1×c7+	K d7×c7
22. W a1—c1+	K c7—d7
23. D a8—b7+	K d7—d8
24. D b7—b8+	S e7—c8!
25. D b8×c8+	K d8—e7
26. G e3—g5+	dowolnie
27. W c1—c7+	

KRONIKA.

Turniej w Nowym Yorku, także dobiegł już do końca. Z europejskich mistrzów grał tylko Duras. Pierwsze miejsce osiągnął Capablanca, drugie Duras, który wygrał wszystkie grane partye prócz z Capablancą, którą przegrał — mając już lepszą pozycję. Dziwny to wypadek u tego mistrza, znanego z tego, że nawet z rozpaczliwych sytuacji umie się skutecznie ratować. Dokładny wynik doniesiemy w następującym zeszycie.

Bawarski związek szachowy odbył świeżo swój kongres w Kitzingen. Rozegrano dwa turnieje t. zw. główne, z udziałem 20 graczy, oraz turniej o mistrzostwo południowo-niemieckie, do którego stanęło

tylko trzech mistrzów. Zwycięstwo odniósł A. Duhm, Szwajcar, mieszkający obecnie w Strassburgu, wygrywając jedną grę z Köhnleinem, a półtorej z inżynierem Hrdiną. Drugim był Hrdina, wygrawszy z Köhnleinem $1\frac{1}{2}$ punktu.

Na turnieju w Scheveningen, który się odbył w lipcu b. r. brało udział 14. spółzawodników. Zwyciężył młody Alechin, który genialną swą grą — a zarazem wytrawnością zgoła nie młodzieńczą zdumiewa świat szachowy. Zdobył na 13 granych partyi $11\frac{1}{2}$ punktów, czyli $88\frac{1}{2}\%$. Rzadko spotykany wynik! — Rosyjscy szachiści słusznie widzą w nim następcę wielkiego Czigorina.

Równie doskonale grał Janowski. Zdobył 11 punktów i otrzymał 2-gą nagrodę. Oto cały rezultat.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Wynik
1. Alechin	--	0	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	$11\frac{1}{2}$
2. Janowski	1	—	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	1	11
3. Dr Olland	0	$\frac{1}{2}$	—	0	1	1	1	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	1	1	9
4. Yates	$\frac{1}{2}$	1	1	—	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	$8\frac{1}{2}$
5. Ed. Lasker	0	0	0	1	—	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	1	8
6. Breyer	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	—	1	1	1	1	1	0	1	1	$7\frac{1}{2}$
7. te Kolsté	0	0	0	1	1	0	—	0	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	$7\frac{1}{2}$
8. Mises	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	0	1	—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	0	1	1	6
9. Englund	0	0	1	0	0	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{2}$	0	1	1	1	$5\frac{1}{2}$
10. Geus	0	0	0	1	0	0	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{2}$	1	1	1	$5\frac{1}{2}$
11. Loman	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	0	0	1	$\frac{1}{2}$	—	1	1	1	5
12. Speyer	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	—	0	1	4
13. Schellhout	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	—	1	2
14. v. Foreest	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Do numeru tego dołączamy dodatek bezpłatny c. d. „Szkoty gry w szachy“.

DZIAŁ ZADAŃ.

ROZWIĄZANIA ZADAŃ Z ZESZYTU 11-GO I 12-GO.

163. 1. Wg b5, G×W 2. S d4, G a4 3. W b3 i t. d. 164. 1. W b5. W c5, 2. W a5+, W×W 3. S c3 i t. d. 165. 1. e4, de 2. c4, bc 3. a4 ±. 166. 1. W c4, S×W 2. D a4 i t. d. 167. 1. g5, W×g6 2. D g8 i t. d. 168. 1. D f5, W b2 2. S c3 i t. d. 169. 1. D c3, D×D 2. S g2 i t. d. 170. D h8. 171. 1. ab, D×a3 2. W a6, ba 3. D×a7 i t. d. 172. 1. W d4, G c6 2. W d1 i t. d. A... K×W 2. D×c3+. Uboczne przez 1. D d1, hg 2. S e6, jakoteż przez 1. S e8, hg 2. D f1. 173. S e5. — 174. W h8—b8 175. D c6, bc 2. S a3 176. 1. W c4, bc 2. G g4—d1 177. 1. c5, W c1 2. D d1 178. S e5. — 179. D b6. — 180. G

f5. — 181. G f5. — 182. D h3. — 183. S d4. — 184. 1. S d8+ 2. G g3+ 3. S g4+ 4. G h4+ 185. 1. W f6, S g5 2. G×g3. 186. 1. S d3, e4 2. d6.

REZULTAT TURNIEJU ROZWIĄZAŃ.

Z dziewięciu udział biorących, dwóch tylko do końca wytrzymało, a mianowicie pp.: Wł. Łasiński, Lwów 490 p i O. Brandmann, Probużna 420 p. Obaj wymienieni otrzymali wyznaczone nagrody.

Trafne rozwiązania do zeszytu XI. nadesłał hors concours p. Zientek z Ustronia.

NASZE ZADANIA.

W bieżącym zeszycie znowu poszczycić się możemy aż dziewięcioma oryginałami, wymownie świadczącymi o rosnącym zainteresowaniu się u nas sztuką kompozytorską. Dla zabezpieczenia rozwiązujących przed djablikiem drukarskim podajemy poniżej litery kontrolne:

$$211. \quad 3\pm. \quad K \frac{a3}{d6}, \quad D \quad d2, \quad W \frac{g7}{c5}, \quad S \frac{f3}{f8}, \quad P \frac{b5, \quad f4}{a5, \quad b3, \quad d5, \quad e6} \quad (6+7.).$$

$$212. \quad 3\pm. \quad K \frac{a5}{c4}, \quad W \frac{d1}{d4}, \quad G \frac{b1, \quad b2}{g6}, \quad S \frac{e1, \quad c7}{e3}, \quad P \frac{b6, \quad e2}{a4, \quad b3, \quad c5, \quad f6} \quad (8+8.).$$

$$213. \quad 2\pm. \quad K \frac{h7}{d6}, \quad D \quad c4, \quad W \frac{h7}{d7}, \quad G \frac{h8}{d8}, \quad S \frac{c6, \quad c3}{e4}, \quad P \frac{d4, \quad g7}{c7} \quad (6+5.).$$

$$214. \quad 2\pm. \quad K \frac{d1}{d5}, \quad D \quad d3, \quad W \frac{a6}{f8}, \quad G \frac{h8}{h4}, \quad S \frac{g6}{h6, \quad d2}, \quad P \frac{b4, \quad d4}{h7, \quad f4} \quad (7+8.).$$

$$215. \quad 2\pm. \quad K \frac{c8}{d5}, \quad D \quad a5, \quad G \quad d2, \quad h7, \quad S \quad c4, \quad d4, \quad P \frac{f3, \quad g5}{b5, \quad d3, \quad e7, \quad f4, \quad f5} \quad (8+6.).$$

$$216. \quad 2\pm. \quad K \frac{f6}{d4}, \quad D \quad g7, \quad G \frac{b1 \quad b4}{h3}, \quad S \frac{b1 \quad b4}{c8, \quad h8}, \quad P \frac{b3, \quad d2, \quad f4}{c6, \quad d5, \quad d7, \quad g2, \quad h4, \quad h6} \quad (7+10.).$$

$$217. \quad \text{Sam. } 3\pm. \quad K \frac{h4}{h7}, \quad D \quad b7, \quad W \quad g1, \quad G \quad a2, \quad c3, \quad S \frac{d5}{e7}, \quad P \frac{h3}{e4, \quad h6} \quad (7+4.).$$

$$218. \quad \text{Sam. } 4\pm. \quad K \frac{h1}{f1}, \quad D \quad c4, \quad W \frac{g8}{e1, \quad h6}, \quad G \frac{g8}{h5, \quad g7}, \quad S \quad d3, \quad e4, \quad P \frac{e6, \quad d6}{b4, \quad e2, \quad g5, \quad g6} \quad (7+9.).$$

$$219. \quad \text{Sam. } 4\pm. \quad K \frac{b1}{c3}, \quad D \quad f4, \quad G \frac{d8}{a1, \quad a4}, \quad P \frac{a2, \quad a3}{b2, \quad b5} \quad (5+5.).$$

$$220. \quad 2\pm. \quad K \frac{c1}{g4}, \quad D \quad e5, \quad G \frac{c1}{h3}, \quad S \frac{d3, \quad d4}{e4, \quad g2}, \quad P \frac{a2}{a3, \quad h4, \quad h5} \quad (5+7.).$$

$$221. \quad 2\pm. \quad K \frac{f8}{c4}, \quad D \quad h1, \quad W \frac{f1}{g3}, \quad G \frac{f1}{b4}, \quad S \frac{c2, \quad d1}{c6, \quad e1}, \quad P \frac{a2, \quad a4, \quad e2, \quad f6, \quad g7}{a3, \quad a5, \quad c5, \quad d2} \quad (10+9.).$$

$$222. \quad 2\pm. \quad K \frac{c7}{c4}, \quad D \quad g2, \quad W \frac{d3}{g3}, \quad G \frac{f5}{h1}, \quad S \frac{c6, \quad d1}{b1}, \quad P \frac{a4, \quad e7}{a3, \quad b3, \quad b7, \quad c5} \quad (8+8.).$$

ORYGINAŁY „SZACHISTY POLSKIEGO“.

211. »Ares«, Kosów   212. M. Grünblatt, Przemyślany   213. O. Jarosz, Piaski
Mat. w 3 pos.   Mat w 3 pos.   Mat w 2 pos.

214. I. Falk, Stanisławów   215. L. Kirschen, Kołomyja   216. L. Kirschen, Kołomyja
Mat w 2 pos.   Mat w 2 pos.   Mat w 2 pos.

217. Wł. Łasiński, Lwów   218. Dr S. Bund, Lwów   219. Dr S. Bund, Lwów
Samomat w 3 pos.   Samomat w 4 pos.   Samomat w 4 pos.

- Trzy dwuchodówki O. Jarosza z konkursu „Tyg. Ilustrowanego“.
220.   221.   222.

